

Den nye vandløbslov og landbruget

Der er ingen ny vandløbslov, men ønske om opdatering af den gældende. En arbejdsgruppe nedsat af Naturstyrelsen ser for tiden på forslag til ændringer.

Landskonsulent Sten W. Laursen
Videncentret for Landbrug, Erhvervsjura
swl@vfl.dk

Se "European Agricultural Fund for Rural Development" (EAFRD)

Den gældende vandløbslov trådte i kraft i 1983. Når der tales om "den nye vandløbslov", må der tænkes på ønsker til ændring af den gældende lov.

Natur- og Landbrugskommissionen anbefaler

Natur- og Landbrugskommissionen finder, at der er brug for en bedre og mere opdateret vandløbslovgivning og peger på en række forhold, herunder

- behov for en præcisering af, hvordan hensyn til både afvanding, natur, miljø og klimatilpasning skal tilgodeses og afvejes mod hinanden.
- behov for at se på opdelingen i offentlige og private vandløb. Offentlige vandløb skal som hovedregel være vandløb, som forvaltes med hovedvægt på miljø- og naturmæssige interesser, mens private vandløb skal være vandløb, der primært tjener afvandingsinteresser.
- behov for præcisering af krav og retningslinjer til ind-

hold og udformning af vandløbsregulativer.

Arbejdsgruppe under Vandløbsforum

Naturstyrelsen har etableret et Vandløbsforum, hvor der er nedsat 5 arbejdsgrupper. En af disse har til opgave at se på vandløbsloven. I gruppen er der repræsentanter for myndigheder, naturinteresser og landbrugsinteresser m.fl. Arbejdsgruppens arbejde er endnu ikke afsluttet, så der foreligger ingen endelige konklusioner i skrivende stund.

Formålsparagraffen

Der er enighed i gruppen om, at den nuværende formulering med dobbelthensynet natur/miljø og vandafledning er tilfredsstillende.

Opdeling af vandløb

Drøftelserne går på en tredeling i naturvandløb, afvandingsvandløb og kulturvandløb/øvrige vandløb. For naturvandløb skal naturværdien vægtes højere end afvandingsinteressen, mens

afvandingsinteressen skal være den primære i afvandingsvandløb. For de øvrige vandløb, som vurderes at udgøre en betydelig andel, vil begge interesser skulle tilgodeses formodentlig som i dag. For landbruget må det være en forudsætning, at der kun henføres vandløb til naturvandløb, hvis der ikke er afvandingsmæssige interesser, eller disse er meget begrænsede. Til gengæld er det en klar fordel, hvis der kan gives friere hænder til varetagelse af afvandingsinteresser i afvandingsvandløb.

Funktion som konfliktløsningslov

Vandløbsloven kan betegnes som en konfliktløsningslov, da den i sit indhold fastlægger, hvem der har hvilke opgaver, eksempelvis med hensyn til vedligeholdelse, og hvorledes ønsker om ændringer, eksempelvis en regulering, skal behandles og udgifter fordeles. Der er enighed om, at denne funktion bibeholdes, muligvis med enkelte justeringer.

Den fri dræningsret

Fra kommunal side ønskes den fri dræningsret ophævet, så enhver dræning eller ændring af dræning vil kræve tilladelse i medfør af vandløbsloven. Det begrundes med, at det vil give vandløbsmyndigheden mulighed for

- at hindre dræning, hvor det vil føre til hurtigere afledning, så klimaproblemer skærpes,
- at forbyde dræning af arealer, der ikke anses for egnede til dræning,
- at sikre, at sandtilførsel til vandløb begrænses og
- at sikre, at beskyttede naturarealer ikke påvirkes af dræning.

Dette imødegås af landbrugsinteressenterne, der ønsker den fri dræningsret opretholdt med henvisning til, at det er helt afgørende at sikre en tilfredsstillende afvanding af arealer, der dyrkes. Det gælder både for de situationer, hvor den fri dræningsret er gældende, men også som et grundlæggende princip om retten til at sænke grundvandet til den for dyrkningen nødvendige dybde.

Dræning fører ikke nødvendigvis til hurtigere vandafledning, da drænede jorder har en større kapacitet til opmagasinerende af vand end vandfyldte jorder. Dræning af for lavtliggende arealer kan hindres ved bestemmelser om dybden for dræneløb i offentlige vandløb. Sikring mod væsentlig tilførsel af sand fra dræn til vandløb kan imødegås ved indførelse af en påbudsmulighed, som i givet fald kun må kunne anvendes, hvor der er væsentlige problemer.

Endvidere gælder der allerede i dag krav om VVM-screening ved dræning af arealer, der ikke tidligere er drænet, og ved ændringer af tidligere dræninger, hvis ændringerne kan være til skade for miljøet. Okkerloven hindrer dræning, hvor der kan opstå okkerproblemer, og ændring af de såkaldte §3 områder, også ved dræning, er allerede forbudt. Her kan der måske være behov for mere information.

Mulighed for tilpasning til behov for vandføring

Mange steder har landmænd konstateret stigende afvandingsproblemer. Det skyldes en række forhold, herunder reduceret vedligeholdelse for at varetage miljøhensyn, klimaændringer og større udledning fra byer. Det kan afhjælpes, hvis vandføringsevnen kan forøges ved regulering, men det hindres i praksis ved, at tilstanden ikke må ændres i de omkring 28.000 km vandløb, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Der kan dispenseres, men ikke til at varetage landbrugets økonomiske interesser. Derfor har landbrugsinteressenterne fremsat ønske om, at naturbeskyttelseslovens §3-beskyttelse af vandløb flyttes over i vandløbsloven, så der her kan ske en samlet afvejning af alle interesser, som Natur- og Landbrugskommissionen foreslår. Kommunale repræsentanter har tilsluttet sig dette ønske.

Retningslinjer for regulativer

Der ses også på ønsker til indhold i regulativer, og der er enighed om, at der bør udarbejdes en tidssvarende vejledning,

når en eventuel lovændring er gennemført.

Designvandspejlsmodel

En af landbrugsinteressenterne har fremsat forslag om, at vandløb i fremtiden skal reguleres efter en ny model, hvor det pålægges vandløbsmyndigheden at sikre en bestemt vandspejls-højde. Den mangler en detaljeret beskrivelse på nuværende tidspunkt.

Konklusion

Alt peger på, at den nugældende vandløbslov skal revideres. Der er ikke tvivl om, at miljø- og naturinteresser fortsat skal tilgodeses, men det skal afvandingsinteressen også, for det er af afgørende betydning for landbruget. Det bliver interessant at følge udviklingen. ■